

Avdelningen för regler och behörighet
Marie Zernig
marie.zernig@socialstyrelsen.se

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
111 52 Stockholm

Socialstyrelsens yttrande över betänkandet Hur står det till med den personliga integriteten? (SOU 2016:41)

Justitiedepartementets diarienummer: Ju2016/04398/L6

Sammanfattning

Socialstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att Datainspektionens uppdrag, när det gäller frågor som rör personlig integritet och ny teknik, utvidgas till att även omfatta de legala förutsättningarna för integritetsskyddet samt förmedla en övergripande bild av utvecklingen till regeringen. Vad gäller kartläggning/övervägandena i övrigt vill Socialstyrelsen framföra följande synpunkter.

Kapitel 9 Hälso- och sjukvård och välfärdsteknik inom socialtjänst

I den del som rör socialtjänsten hade det varit önskvärt om utredningen hade utvecklat resonemangen om informationssäkerhet, behörighet för personal etc. på motsvarande sätt som utredningen gjort kring hälso- och sjukvården.

Inom såväl socialtjänst som hälso- och sjukvård finns dessutom samma utveckling mot allt fler olika utförare. Dessa har ofta behov av att kunna utbyta information med varandra. Både inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten finns det även verksamheter som har behov av att kunna utbyta information mellan verksamhetsområdena. Det hade varit önskvärt om utredningen även hade problematiserat och utvecklat resonemang kring dessa frågor.

9.1.2 Regelverk och tillsyn

I betänkandet anges det att hanteringen av personuppgifter som förekommer med anledning av ett besök i vården regleras av olika författningar. I fråga om vad som gäller när uppgifter om blod- och vävnadsprover hanteras anges bl.a. lagen (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m. och personuppgiftslagen (1998:204). Socialstyrelsen vill nämna att lagen (2008:286) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga vävnader och celler och lagen (2006:496) om blodsäkerhet också är relevanta i sammanhanget.

9.6.2 Företeelsen

Att använda begreppet övervakning när det gäller insatser inom socialtjänsten är inte helt oproblematiskt. Socialtjänstlagen (2001:453) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) bygger på frivillighet, och förutsätter med andra ord samtycke. Detta innebär att man inom socialtjänsten i regel inte kan vidta åtgärder mot den enskildes vilja. Av 2 kap. 6 § andra stycket rege- ringsformen följer att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot bety- dande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och inne- bär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. I förarbetena till bestämmelsen anges att det avgörande för om en åtgärd ska anses falla inom begreppet övervakning inte är insatsens syfte utan dess effekt. Utifrån skrivningarna i förarbetena skulle en viss välfärdsteknisk lösning kunna utgöra övervakning för en viss individ, men inte för en annan. Av den anledningen an- vänds ofta begreppet tillsyn istället för övervakning inom socialtjänsten. Det vore därför önskvärt med ett klagörande avseende begreppsanvändningen i kommitténs fortsatta arbete.

Beslut i detta ärende har fattats av tf. myndighetschefen Pär Ödman. I den slut- liga handläggningen har avdelningschefen Erik Höglund och enhetschefen Georg Lagerberg deltagit. Föredragande har varit juristen Marie Zernig.

För Socialstyrelsen

Pär Ödman

Marie Zernig